

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 131/2021**

Het Hof verwerpt het beroep tegen de wet die de regeling van de uitzonderingen op de auteursrechten en de naburige rechten uitbreidt tot de kinderopvang

Bij de wet van 2 mei 2019 wordt de regeling van de uitzonderingen op de auteursrechten en naburige rechten die geldt voor het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, uitgebreid tot de instellingen voor kinderopvang. SABAM, SIMIM en de cvba « PlayRight » stelden een beroep in tot vernietiging van die wet. Het Hof verwerpt dat beroep. Het Hof oordeelt dat richtlijn 2001/29/EG zulk een uitzondering toestaat voor de instellingen voor kinderopvang. Het Hof onderstreept dat de bestreden wet de uitzondering beperkt tot de pedagogische activiteiten van die instellingen en dat zij gerechtvaardigd is door de bekommernis om de opvoeding van kinderen te bevorderen. Volgens het Hof brengt de bestreden wet een billijk evenwicht tot stand tussen de rechten en belangen van de verschillende betrokken partijen. Die vaststelling impliceert evenwel dat het recht op vergoeding van de houders van auteursrechten en naburige rechten, dat reeds bestaat voor de andere gebruiksvormen die vallen onder onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, door de wetgever moet worden uitgebreid tot het gebruik van werken door de instellingen voor kinderopvang.

1. Context van de zaak

Bij de wet van 2 mei 2019 « tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, teneinde de kinderopvangdiensten toe te voegen aan de uitzonderingen op de auteursrechtenregeling » wordt de regeling van de uitzonderingen op de auteursrechten en de naburige rechten die geldt voor het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, uitgebreid tot de instellingen voor kinderopvang. Tegen die wet wordt een beroep tot vernietiging ingesteld door de cvba « Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers » (SABAM), de cvba « Société de l'Industrie Musicale - Muziekindustrie Maatschappij » (SIMIM) en de cvba « PlayRight », die vennootschappen zijn die de rechten voortvloeiend uit de auteursrechten en naburige rechten innen en verdelen.

2. Onderzoek door het Hof

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden wet strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet), al dan niet in samenhang gelezen met het fundamentele recht op intellectuele eigendom (artikel 17, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie) en met de richtlijn 2001/29/EG betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij. Zij zijn van mening dat de activiteiten van de instellingen voor kinderopvang fundamenteel verschillen van de activiteiten inzake onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Volgens hen is het dus niet verantwoord ze op dezelfde manier

te behandelen. Zij voeren overigens aan dat de bestreden wet een onevenredige inmenging vormt in het recht op intellectuele eigendom van de houders van auteursrechten en naburige rechten.

Het Hof benadrukt dat richtlijn 2001/29/EG een uitputtende lijst bevat van de mogelijke uitzonderingen op de auteursrechten en naburige rechten. Het Hof moet dus nagaan of de uitzondering ten gunste van de instellingen voor kinderopvang onder één van die uitzonderingen valt. Het Hof stelt vast dat de kinderopvangdiensten een belangrijke opvoedkundige functie hebben, die bijdraagt tot de oriëntatie en de ontwikkeling van de kinderen. Met verwijzing naar een verklaring van de Europese Commissie en naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelt het Hof dat de lidstaten ervan kunnen uitgaan dat de instellingen voor kinderopvang onder de toegestane uitzondering vallen in geval van « gebruik uitsluitend als illustratie bij het onderwijs of ten behoeve van het wetenschappelijk onderzoek » (artikel 5, lid 3, punt a), van de richtlijn 2001/29/EG). Het Hof benadrukt vervolgens dat de uitzondering waarin de bestreden wet voorziet, beperkt is tot de pedagogische activiteiten van de instellingen voor kinderopvang. Elke niet-opvoedkundige activiteit valt niet onder die uitzondering.

Het Hof merkt op dat de bestreden wet gerechtvaardigd is door de bekommernis om de opvoeding van kinderen te bevorderen, zonder dat voor het gebruik van de verschillende literaire, artistieke of audiovisuele creaties die bijdragen tot de ontwikkeling van kinderen vanaf een zo jong mogelijke leeftijd, auteursrechten of naburige rechten worden geïnd. Het Hof besluit dat de bestreden wet een billijk evenwicht tot stand brengt tussen de rechten en belangen van de verschillende betrokken partijen. Die vaststelling impliceert echter dat het recht op vergoeding van de houders van auteursrechten en naburige rechten, dat reeds bestaat voor de andere gebruiksvormen die vallen onder onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, door de wetgever moet worden uitgebreid tot het gebruik van werken door de instellingen voor kinderopvang.

3. Besluit

Het Hof verwerpt het beroep. Het staat evenwel aan de wetgever een recht op vergoeding toe te kennen aan de houders van auteursrechten en naburige rechten, voor het gebruik van werken door de instellingen voor kinderopvang.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)